

La regidoria de Salut de l'Ajuntament de Caldes d'Estrac vol fer arribar a tots els veïns i veïnes les Recomanacions de la secretaria de Salut pública de la Generalitat per els viatgers que tenen que anar a països amb risc de transmissió autòctona de febre de Zika

La febre de Zika està produïda per un virus que es transmet per mosquits del gènere Aedes, els mateixos que poden transmetre altres arbovirosis com ara la del dengue i la de la febre de chikungunya. Actualment hi ha actiu un brot de febre de Zika a la zona de les Amèriques i el Pacífic Sud, i és probable que es continuï propagant atès que els mosquits vectors es troben distribuïts àmpliament en aquestes zones geogràfiques. Només una de cada quatre persones desenvolupa els símptomes de la infecció. El quadre clínic que produeix és habitualment de caràcter lleu. La febre lleu i l'exantema (erupció a la pell) en són els símptomes més freqüents.

Poden anar acompanyats de conjuntivitis, dolor muscular o de les articulacions, o malestar general que poden durar entre 2 i 7 dies després de la picada del mosquit infectat. Les complicacions (neurològiques o autoimmunitàries) són poc freqüents. S'està investigant el possible efecte d'aquest virus sobre el fetus quan afecta dones embarassades atès que els estudis realitzats fins ara sembla que indiquen que hi pot haver transmissió de la infecció de mare a fill per via transplacentària o durant el part i se sospita que pugui ser la causa de malformacions neurològiques.

No es disposa de tractament específic i, per tant, el tractament consisteix a mitigar-ne els símptomes. En el cas de les dones embarassades, han de contactar amb el seu metge i seguir les seves recomanacions.

La prevenció per a les persones que viatgin a zones en les quals actualment és present la febre de Zika està basada en la recomanació de mesures de protecció destinades a evitar les picades de mosquit:

- Cobrir-se la pell exposada amb camisa de màniga llarga, pantalons llargs i barret durant tot el dia (el mosquit és d'hàbit diürn).
- Usar els repel·lents autoritzats seguint les instruccions d'aplicació i reaplicació del fabricant indicades en el prospecte del producte.
- Dormir en allotjaments amb aire condicionat (els mosquits tendeixen a evitar el clima fred) o col·locar mosquiteres en el llit i les portes i finestres.

En el cas de les dones embarassades que hagin de viatjar a alguna de les zones amb circulació del virus, és convenient que abans parlin amb el metge i en segueixin les recomanacions sobre l'ús de repel·lents i altres mesures preventives. Cal valorar també la possibilitat que posposin el viatge fins a després del part.

Els viatgers que presentin símptomes compatibles amb febre de Zika, dengue o chikungunya en els 15 dies posteriors al seu retorn d'una zona afectada haurien de comunicar-ho al seu metge. Si una dona embarassada ha viatjat a alguna d'aquestes zones, ha d'informar del seu viatge en les revisions prenatales per tal que sigui avaluada adequadament. Actualment, alguns dels països amb circulació endèmica recent de febre de Zika són: el Brasil, Barbados, Colòmbia, l'Equador, El Salvador, Guatemala, Guyana, Guyana Francesa, Haití, Hondures, La Martinica, Mèxic, Panamà, el Paraguai, Puerto Rico, Sint Maarten, Guadalupe, Surinam, Veneçuela, Bolívia, Cap Verd, Tailàndia i Samoa.

Les claus d'aquesta malaltia, que transmeten els mosquits

1. Què és el virus del Zika?

És un virus semblant filogenèticament als del dengue i la febre groga. Es va descobrir per primera vegada al bosc de Zika a Uganda, el 1947, en micos monitorejats científicament per controlar la febre groga. No obstant això, fins al 2007 era relativament desconegut, fins que se'n va produir un gran brot a l'illa de Yap i en altres illes properes als Estats Federats de Micronèsia (al nord d'Austràlia), amb 8.187 afectats. Entre l'octubre del 2013 i el febrer del 2014 un nou brot va arribar a la Polinèsia Francesa, on es creu que n'hi va haver 8.264 casos.

2. Com es transmet?

La principal manera de transmissió és a través del mateix insecte que el dengue, el mosquit *Aedes aegypti*. Però hi ha casos de transmissió sexual (ja que roman a l'esperma durant més temps), perinatal (de la mare al fetus) i sanguínia. El virus no es transmet per la lactància materna.

3. Quins són els principals símptomes i signes de la malaltia?

La gran majoria de les persones infectades no desenvolupa manifestacions clíniques, però, quan es donen, es caracteritzen per ser taques vermelles a la pell, febre intermitent, taques als ulls i dolors als músculs, les articulacions i el cap. Amb menys freqüència, s'han registrat edemes, mal de coll, tos, vòmits i presència de sang al semen. Els símptomes, en general, desapareixen de forma espontània després d'un període que pot anar de tres a set dies. No obstant això, els dolors a les articulacions poden persistir fins a un mes.

4. Hi ha algun tractament per al virus del Zika?

No hi ha cap tractament per a la malaltia. Els símptomes sí que poden controlar-se amb l'ús de paracetamol o dipirona, per a la febre i el dolor. En el cas d'erupcions pruriginoses, pot considerar-se l'ús d'antihistamínics. No s'aconsella l'ús ni la prescripció d'àcid acetilsalicílic o altres fàrmacs antiinflamatoris, a causa de l'augment del risc de complicacions hemorràgiques.

5. Quina és la relació entre el virus del Zika i la microcefàlia?

A finals de novembre, després d'una alta incidència de la microcefàlia en alguns Estats del Brasil, on també es va produir un augment del nombre de casos de Zika, el Ministeri de Salut va confirmar la relació entre ambdues malalties. L'evidència va sorgir després d'un estudi que va detectar la presència del virus en mostres de sang recollides d'un nadó que va néixer amb microcefàlia a Ceará i va acabar morint. Encara no se sap com actua el virus en l'organisme humà, ni quins mecanismes porten a la microcefàlia, però s'estan investigant els casos.

Al Brasil, el butlletí epidemiològic més recent registra 3.530 casos de microcefàlia relacionats amb infeccions pel virus del Zika entre l'octubre del 2015 i principis d'aquest any al país. S'estan investigant 46 morts de nadons amb microcefàlia, que possiblement tenen relació amb el virus del Zika.

La setmana passada, els Estats Units van registrar el primer cas de microcefàlia relacionada amb el virus del Zika a Hawaii. Segons va informar el diari *The New York Times*, la mare del nadó es podria haver infectat quan va viatjar al Brasil, el maig de l'any passat.

6. Quines són les recomanacions per a les dones embarassades?

Als Estats Units, el Centre de Control i Prevenció de Malalties recomana que les dones embarassades no viatgin a 14 països de l'Amèrica Llatina, entre els quals hi ha el Brasil, Puerto Rico i Colòmbia.

Al Brasil, el Ministeri de Salut recomana que les dones embarassades es protegeixin de les picades d'insectes. Per això, suggereix que evitin els horaris i llocs en els quals hi hagi presència de mosquits, que portin roba que protegeixi la major part del cos i que facin servir repel·lents.

7. Hi ha alguna vacuna per prevenir la malaltia?

No hi ha cap vacuna contra el virus del Zika.

8. Com es pot prevenir?

Com que fins al moment, el principal sospitós de causar el virus del Zika és el mosquit *Aedes aegypti*, l'ideal és prevenir-ne la propagació. Es tracta d'un insecte que també transmet quatre tipus de dengue i chikungunya, una malaltia que ataca les articulacions i provoca dolors bastant intensos. El mosquit prolifera en aigua estancada neta, motiu pel qual és important evitar que s'acumuli en pneumàtics, testos de plantes i qualsevol altre recipient obert. Per evitar les picades, cal fer servir repel·lents i col·locar mosquiteres a les finestres i les portes.

9. Quins són els països afectats per la malaltia?

Segons l'Organització Mundial de la Salut, només el 2015 es van confirmar casos de Zika en nou països d'Amèrica: el Brasil, Xile —a l'illa de Pasqua—, Colòmbia, el Salvador, Guatemala, Mèxic, Paraguai, Surinam i Veneçuela. Aquesta setmana, les autoritats nord-americanes van confirmar el primer cas de Zika al país: un home que viu a Texas i que va visitar el Salvador recentment.

Al Brasil, l'any passat es van registrar 1,6 milions de casos probables de dengue. Com que es considera que el Zika té símptomes semblants als d'un dengue lleu, els infectats de Zika acaben entrant en el compte del dengue. Colòmbia és un altre país amb un alt nombre d'infectats: almenys 11.000 casos confirmats, segons la informació més recent.

10. El virus del Zika ja ha causat morts?

Al Brasil, fins al moment, el Ministeri de Sanitat ha confirmat tres morts possiblement relacionades amb el virus del Zika: un nadó, un home que també tenia lupus i una noia de 16 anys.

En aquesta adreça se'n pot consultar la llista actualitzada:

http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/zika_virus_infection/zika-outbreak/Pages/Zika-informationtravellers.aspx

Joan Baró

Regidor de Salut

Un exemplar esterilitzat del mosquit causant del Zika